Komission tiedonanto 1.2.2023: Vihreän kehityksen ohjelman teollisuussuunnitelma: EU:n hiilineutraali teollisuus kehityksen kärkeen

6.9.2023

Talousvaliokunta

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Taustaa

- **Vihreän siirtymän tavoitteita edistävän vihreän kehityksen suunnitelman teollisuusosio**
- **Komission vastaus Venäjän energiasotaan ja USA:n Inflation Reduction Actiin, sekä Kiina-riippuvuuksien vähentämiseen**
- **Samanaikaisesti komission ohje REPowerEU:n käyttöön sekä jäsenmaiden kuuleminen valtiontukien tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden tarkistamisesta**
- **Tuo kattavasti esiin teollisuuden vihreää siirtymää ja kilpailukykyä vahvistavia toimia sekä pyrkii edistämään niiden tehokasta käyttöä**

Keväällä ja kesällä 2023 komissio antoi useita tässä tiedonannossa ennakoituja säädösehdotuksia, joista valmistellaan omat U-kirjelmänsä.

Tiedonannon 4 pilaria

1. **Ennakoitava ja yksinkertaistettu sääntely-ympäristö**
   - Hiilineutraalia teollisuutta koskeva säädös (Net Zero Industry Act)
   - Kriittisten raaka-aineiden säädös (Critical Raw Materials Act)
   - Energia (sähkömarkkinamalli, tuotteiden kestäyysmerkit ja eco-design)
   - Infrastruktuuri (TEN-T, TEN-E, vaihtoehtoisten polttoaineiden infra: AFIR)
2. **Rahoituksen saannin nopeuttaminen**
   - Valtiontuet (Temporary Crisis and Transition Framework, TCTF)
   - EU-rahoitus (maininta ns. suvereniteettirahastosta)
   - Yksityinen rahoitus (pääomamarkkinaunioni)
3. **Osaamisen lisääminen**
   - Euroopan osaamisen teemavuoden kunnianhimoinen toteuttaminen
   - Opiskelijoiden ja osaajien houkuttelu Eurooppaan ja osaajareservi
   - Uusiutuvan energian osaamiskumppanuudet ja nettonollateollisuusakatemat
   - Osaamisen validointi ja tunnustaminen
   - Osaaminen rahoituksen myöntämisen arviointiperusteena
4. **Avoin kauppa häiriönsietokykyisten toimitusketjujen luomiseksi**
   - EU:n vapaakauppasopimusten verkosto ja muut yhteistyömuodot
   - Sisämarkkinoiden suojelu epäterveeltä kaupalta puhtaan teknologian alalla
   - Välineet sen varmistamiseksi, että ulkomaiset tuet eivät vääristä kilpailua sisämarkkinoilla
   - Vientiluottostrategian kehittäminen

Kannat

- Suomi on sitoutunut edistämään vihreää siirtymää
- Haasteiden ratkaisun avaimet ovat: reilu kilpailu, toimivat sisämarkkinat ja nykyisten EU-varojen tehokas käyttö
- Suomi painottaa markkinaehtoista ja teknologianeutraalia lähestymistapaa
- On varmistettava tehokas ja yhdenmukainen kilpailu- ja valtiontukisääntöjen täytäntöönpano. Mahdolliset valtiontukisääntöjen muutokset tulisi tehdä tietoperustaisen analyysin ja vaikutusarviointien osoittamien tarpeiden perusteella.
- Suomi ei näe nykyisessä tilanteessa tarvetta lisärahoitukselle tai kokonaan uusien EU-tason rahoitusvälineiden luomiselle.
- Osaamisen kehittäminen sekä koulutuksen ja tutkimuksen vahva yhteistyö ovat ensiarvoisen tärkeitä.
- Avoin ja sääntöihin perustuva kauppa on keskeistä EU:n kilpailukyvyn turvaamisessa ja vihreän siirtymän tukemisessa. On tärkeää, että EU säilyy jatkossakin avoimena kansainväliselle kaupalle ja investoinneille.
- Suomi tukee komission pyrkimyksiä puuttua eurooppalaisen teollisuuden kohtaamaan epäreiluun kilpailuun kaupan suojainstrumentteja käyttämällä tapauskohtaisesti silloin, kun edellytykset niiden käytölle täyttyvät.